

Ikke-klassificeret situations- og trusselsvurdering for Irak

Den overordnede situation i Irak

I løbet af de seneste fire måneder er den sikkerhedspolitiske situation i Irak forbedret. Det skyldes især resultatet af den strategiske dialog mellem USA og Irak, herunder aftalen om tilbagetrækning af kamp-tropper. Samtidig vurderer FE, at Iran for tiden sandsynligvis ønsker at undgå en yderligere militær eskalation i Irak. Fortsatte regionale spændinger, herunder mellem Israel og Iran i bl.a. Syrien, kan dog få betydning for situationen i Irak.

Dato: 11. november 2021

Sagsnr.: [Sagsnr.]

Dok. nr.: [Dokumentnr.]

Autonome shiitiske militser vil fortsat udfordre den irakiske stats magt-monopol og true vestlig tilstedeværelse i landet. Det er sandsynligt, at især pro-iranske militseres uindfriede forventninger til omfanget af den amerikanske tilbagetrækning vil føre til fornyet politisk og militært pres mod vestlig, især amerikansk, tilstedeværelse.

Truslen fra ISIL mod vestlige militære mål i Irak er reduceret. ISIL's lavintensive oprørskamp vil dog på kort til mellemlangt sigt fortsat udgøre en betydelig terrortrussel og true sikkerheden i dele af landet.

Irakiske partiers fokus på lokale valgkampagner forud for parlamentsvalget i oktober 2021 medførte et reduceret politisk og militært pres rettet mod den siddende regering. Siden har det foreløbige resultat udløst nye spændinger mellem valgets tabere og vindere. Flere pro-iranske grupper kræver valgresultatet omstødt og vil kunne anvende magt mod politiske modstandere og irakiske myndigheder.

Fortsatte og intensiverede tyrkiske militære operationer mod PKK i det kurdiske selvstyreområde har i løbet af 2021 øget spændingerne i det nordlige Irak. Samtidig har iranske militære angreb mod iranske eksil-kurdere i Irak i løbet af efteråret gjort det regionale trusselsbillede mere komplekst.

Det er usandsynligt, at en ny regering vil gennemføre reelle reformer, som vil kunne løse Iraks grundlæggende problemer. Der er derfor ud-sigt til fortsat folkelig utilfredshed med den irakiske regeringsførelse. Der er således fortsat demonstrationer i Irak, men i forhold til 2020 er de færre, mindre i omfang og fører sjældent til uroligheder. Dette skyldes primært premierminister al-Kadhimis tiltræden i maj 2020, der indfriede protestbevægelsens krav om en ny regering og afholdelse af tidligt parlamentsvalg i 2021, men også generel apati.

Sikkerhedssituationen i Irak er generelt dynamisk og kompleks og rummer mange aktører. Lokalt kan situationen ændre sig meget hurtigt.

Sikkerhedssituationen i forskellige områder af Irak

Der er store forskelle på sikkerhedssituationen i de forskellige områder og provinser i Irak.

Trods intensiverede tyrkiske land- og luftoperationer og enkelte iranske luftoperationer fremstår de kurdiske provinser relativt sikre, og truslen fra ISIL er lavere her end i øvrige dele af Irak.

Shiitiske militser har i løbet af 2021 øget deres fokus på vestlige militære mål i det kurdiske selvstyreområde. Truslen er mest udtalt i områder med amerikansk tilstedeværelse.

ISIL's aktivitetsniveau er særligt højt i det nordlige, vestlige og i dele af det centrale Irak, særligt Kirkuk, hvor lokale spændinger giver ISIL øget operationsfrihed. I Syrien udnytter ISIL den porøse irakisk-syriske grænse til at operere ind i Irak.

Nationale og internationale begivenheder eller hændelser, der opfattes som krænkelse af religion eller lokal kultur, kan med kort eller intet varsel ændre situationen og føre til spontane demonstrationer, uroligheder eller angreb.

En stor del af de sikkerhedsmæssige hændelser i Irak finder sted i Bagdad-provinsen og i hovedstaden Bagdad.

Der har ikke været raket- eller droneangreb på vestlige mål i Bagdad siden juli 2021, hvor militserne annoncerede deres seneste våbenhvile.

Antallet af skudepisoder, angreb med håndgranater og drab i Bagdad er til gengæld forblevet højt og skyldes sandsynligvis kriminelle aktiviteter og lokale stridigheder.

Udviklingen i det politiske pres mod vestlig tilstedeværelse

Den iranske indflydelse i det irakiske politiske system og statsapparat er dyb. Pro-iranske shiitiske militser og partier udgør et instrument for iransk indflydelse og kan udøve et politisk pres mod vestlig militær tilstedeværelse. Det er sandsynligt, at uindfrie forventninger til omfanget af den amerikanske tilbagetrækning vil medføre, at de pro-iranske grupper omkring årsskiftet vil øge presset for en mere vidtgående amerikansk tilbagetrækning.

Det er også sandsynligt, at nye angreb fra USA eller deres allierede mod shiitiske militsmål eller andre hændelser, der medfører irakiske tab, vil bevirke et øget politisk pres mod udenlandsk tilstedeværelse.

Truslen mod dansk tilstedeværelse og opgaveløsning

Situationen i Irak rummer en række forhold, der direkte eller indirekte kan påvirke dansk tilstedeværelse eller opgaveløsning. Det er sandsynligt, at truslen afspejler udviklingen i både regionale og indenrigspolitiske forhold, og derfor vil være kendetegnet ved en vekselvirkning mellem perioder med højere trusler og mange angreb og perioder med en mindre udtalt trussel og få angreb.

Pro-iranske militser udgør den største trussel mod vestlige mål i Irak, og det er sandsynligt, at shiitiske militser står bag hovedparten af angreb på vestlige mål i Irak i de seneste år.

Det er sandsynligt, at militserne fortsat planlægger nye angreb på vestlige mål, enten som del af et vedvarende militært pres på især amerikansk tilstedeværelse eller som gengældelsesangreb, der skal udløses i tilfælde af angreb på shiitiske militsmål i Irak eller Syrien fra USA eller deres allierede.

Det er sandsynligt, at planlægningen omfatter både direkte og indirekte beskydning af mål på jorden og i luften, herunder en øget brug af IED'er og våbengjorte droner, samt brug af bortførelse af enkeltpersoner og repræsentanter fra vestlige og internationale organisationer. Det er ligeledes sandsynligt, at angreb på chartrede irakiske forsyningskolonner vil være en del af det militære pres.

FE vurderer, at truslen fra ISIL mod vestlige militære mål i Irak er reduceret. FE har derfor sænket trusselsniveauet for angreb fra ISIL mod vestlige militære mål i hele Irak til **MIDDEL**. I områder hvor ISIL har en markant tilstedeværelse, udgør ISIL en betydelig trussel mod ikke-militære mål.

Danske udsendte i Irak står endvidere overfor en betydelig spionage- og cybertrussel fra en lang række aktører.

Sammenfatning af trusselsniveauer for Irak

Terrortruslen fra ISIL er **HØJ** i hele Irak, undtagen i de kurdiske provinser, hvor den er **MIDDEL**.

Truslen fra ISIL mod vestlige militære mål i hele Irak er **MIDDEL**.

Truslen fra shiitiske militser i hele Irak er **HØJ**.

Truslen mod luftfartøjer, der flyver under 6.000 m (20.000 fod) i hele Irak, er **MIDDEL**, og truslen mod luftfartøjer, der flyver over 6.000 m (20.000 fod) i hele Irak, er **LAV**.

Truslen fra angreb med improviserede kemiske eller radiologiske våben i hele Irak er **LAV**.

Truslen fra insiderangreb fra soldater i irakiske sikkerhedsstyrker undtagen shiitiske militser i hele Irak er **LAV**.

Truslen fra efterladte luremineringer og IED-felter i de sunni-dominerede samt etnisk og religiøst blandede provinser i Irak er **HØJ**.

Truslen fra efterladte luremineringer og IED-felter i de sydlige og shiadominerede provinser samt i de kurdiske provinser i Irak er **LAV**.

Truslen fra civile uroligheder i hele Irak er **MIDDEL**.

Truslen fra spionage i hele Irak er **HØJ**.

Truslen fra cyberspionage og cyberkriminalitet mod danske enheder i hele Irak er **MEGET HØJ**.

Truslen fra cyberaktivisme og destruktive cyberangreb rettet mod danske enheder i hele Irak er **LAV**.